

สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม
สำหรับผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชร
พลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญ
มณี เพชรพลอย หรือทองคำ

แนวทางปฏิบัติ เรื่อง การรายงานธุรกรรม สำหรับผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

บทนำ

ผู้ประกอบการอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๒) คือ นิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ^๑ ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการอาชีพนี้ คือ การค้า หรือรับซื้อ ทองคำ เพชรพลอย เครื่องประดับที่ทำด้วยด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ

เนื่องจากทองคำ เป็นทรัพย์สินที่มีค่าทางการตลาด และมีแนวโน้มที่ราคาจะสูงขึ้น รวมถึงอัญมณีเพชรพลอย ล้วนเป็นสินค้าที่มีราคาสูง และสามารถนำไปขายกลับคืนเป็นเงินได้ในมูลค่าสูง ดังนั้น โอกาสที่บุคคลที่ได้เงินมาจากการกระทำความผิด และต้องการจะเปลี่ยนสภาพเงินให้เป็นทรัพย์สินที่จะแปลงเป็นเงินได้ในภายหลัง จะเลือกใช้ธุรกิจการค้าทองคำและเพชรพลอย จึงมีสูง ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจประเภทนี้ มีแนวโน้มเป็นแหล่งฟอกเงินสำหรับลูกค้าที่ต้องการเปลี่ยนสภาพเงินผิดกฎหมายให้เป็นทรัพย์สินและเงินที่สามารถนำไปใช้ในระบบเศรษฐกิจโดยไม่อาจสืบหาร่องรอยได้ในภายหลัง

กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน มุ่งหมายให้ผู้ประกอบการอาชีพ ช่วยเป็นเครื่องมือให้แก่รัฐ ในการสอดส่องธุรกรรมของลูกค้าที่อาจเกี่ยวข้องกับการนำเงินสดจำนวนมาก หรือมีเงินทุนจำนวนมาก และนำมาซื้อทรัพย์สินที่ผู้ประกอบการ ขาย หรือ นำทองคำ เพชรพลอยอัญมณี (ซึ่งอาจได้มาด้วยการนำเงินผิดกฎหมายไปซื้อเก็บไว้) มาขายให้แก่ผู้ประกอบการอาชีพเป็น หรือสินค้าหายากเพื่อเปลี่ยนสภาพเงินเป็นทรัพย์สิน

อย่างไรก็ดี เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจน และปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้อย่างถูกต้องตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน จึงจัดทำแนวทางปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน โดยเฉพาะในเรื่องการรายงานธุรกรรมและการจัดให้ลูกค้าแสดงตน ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ประกอบการอาชีพนี้ เพื่อประโยชน์ในการร่วมกันป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

^๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๒ (ฉบับที่ ๓)

การรายงานธุรกรรม

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ (แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๒) กำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ มีหน้าที่รายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสดและธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงาน อันแสดงว่า ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ มีหน้าที่ในการรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน โดยในแนวทางปฏิบัติส่วนนี้ จะได้กล่าวถึง ประเภทธุรกรรมที่ผู้ประกอบอาชีพต้องรายงาน และประเภทธุรกรรมที่ไม่ต้องรายงาน ตลอดแนวทางในการพิจารณาธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยของลูกค้า หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการรายงานธุรกรรม

ข้อ ๑. ผู้รายงานธุรกรรม

ตามแนวปฏิบัติฉบับนี้ ผู้รายงานธุรกรรม เป็นผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ (๒) ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหมายถึง

“นิติบุคคลที่ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำ”

ทั้งนี้ ผู้ประกอบอาชีพค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำที่มีหน้าที่ปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ จะต้องประกอบกิจการค้าอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำใหม่ เป็นกิจการหลัก การรับซื้อสินค้าเก่า อาจกระทำได้เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ แต่การค้าสินค้าใหม่ จะต้องเป็นการประกอบกิจกรรมหลักของธุรกิจ มิฉะนั้น ผู้ประกอบอาชีพจะต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติฯ ฉบับนี้ ควบคู่กับแนวทางปฏิบัติ สำหรับผู้ประกอบอาชีพที่ค้าของเก่า ด้วย อาทิ

ผู้ประกอบอาชีพค้าทองรูปพรรณ โดยขายทองรูปพรรณ(ใหม่) เป็นหลัก แต่ก็มีมารับซื้อทองรูปพรรณจากลูกค้าด้วย แต่โดยหลักการแล้วผู้ประกอบกิจการนั้นค้าทองรูปพรรณใหม่เป็นหลัก กรณีนี้ ผู้ประกอบอาชีพดังกล่าว ต้องปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบอาชีพค้าทองคำตามมาตรา ๑๖ (๒) ไม่ใช่แนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ค้าของเก่า

ข้อ ๒. ธุรกรรมที่ต้องรายงาน

(๑) **ธุรกรรมที่ใช้เงินสด** หมายถึง กิจกรรมการรับเงินสดจากลูกค้าเมื่อขายสินค้า หรือ การจ่ายเงินสดให้ลูกค้าเมื่อรับซื้อสินค้า และกิจกรรมเงินสดเหล่านี้ ต้องมีมูลค่าเงินสดตั้งแต่ “สองล้านบาทขึ้นไป”^๒

(๒) **ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย** ได้แก่ ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งหมายถึง ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงมิให้ต้องตกอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ หรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องหรืออาจเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้ายและการแพร่ขยายอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง ทั้งนี้ไม่ว่าจะเป็นการทำธุรกรรมเพียงครั้งเดียวหรือหลายครั้ง และให้หมายความรวมถึงการพยายามกระทำธุรกรรมดังกล่าวด้วย

^๒ กฎกระทรวง กำหนดจำนวนเงินในการทำธุรกรรมที่ใช้เงินสดซึ่งผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ต้องรายงานต่อสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๕๔

ข้อ ๓. หลักเกณฑ์ในการรายงานธุรกรรม (ระยะเวลา แบบ วิธีการส่งรายงาน)

๓.๑ แบบรายงานธุรกรรมและผู้กรอกข้อมูลในแบบรายงาน

(๑) ธุรกรรมที่ใช้เงินสด ให้ผู้ประกอบอาชีพกรอกข้อมูลลงในแบบรายงาน ปง ๑-๐๕-๒

(๒) ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ให้ผู้ประกอบอาชีพกรอกข้อมูลลงในแบบรายงาน ปง ๑-๐๕-๑๐

ตารางสรุปแบบรายงานและผู้กรอกข้อมูลในแบบ

ประเภทธุรกรรม	วงเงินในการรายงาน	แบบรายงาน	ผู้กรอกข้อมูลในแบบ
ธุรกรรมที่ใช้เงินสด	สองล้านบาทขึ้นไป	ปง ๑-๐๕-๒	ผู้ประกอบอาชีพ
ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย	ไม่ต้องพิจารณาวงเงิน	ปง ๑-๐๕-๑๐	

๓.๒ วิธีการส่งรายงานธุรกรรมต่อสำนักงาน

ผู้ประกอบอาชีพ สามารถส่งรายงานธุรกรรมทุกประเภทได้ โดยใช้วิธีใดวิธีหนึ่ง ดังนี้

ก. ยื่นรายงานธุรกรรมต่อเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงาน

ข. ส่งรายงานธุรกรรมตามแบบรายงานทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ โดยมีหลักฐานการส่งที่ชัดเจน หรือส่งทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ (EMS) หรือไปรษณีย์เอกชน ซึ่งสามารถตรวจสอบผู้รับปลายทางได้

ค. ส่งรายงานธุรกรรมเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งมีลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ กำกับและส่งด้วยวิธีที่สำนักงานประกาศกำหนด

๓.๓ ระยะเวลาในการส่งรายงานธุรกรรม

(๑) ระยะเวลาในการรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสด

ผู้ประกอบอาชีพมีหน้าที่ส่งรายงานธุรกรรมที่ใช้เงินสด เป็นรอบเดือน กล่าวคือ ให้ผู้ประกอบอาชีพตามมาตรา ๑๖ ส่งรายงานธุรกรรมที่กระทำขึ้นในวันที่ ๑ ถึงวันสิ้นเดือน ต่อสำนักงาน ภายในเดือนถัดไป อย่างไรก็ตามผู้ประกอบอาชีพควรส่งรายงานธุรกรรมในแต่ละเดือน โดยการรายงานธุรกรรมสามารถรายงานได้ทันที นับแต่มีการทำธุรกรรมเกิดขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องรอถึงช่วงเวลา ๗ วันสุดท้าย

(๒) การส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ก. ระยะเวลาในการรายงาน

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ ประกอบข้อ ๒ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินพ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดว่าเมื่อมีการทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงานและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยตามมาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง (๓) ให้ผู้มีหน้าที่รายงานมีหน้าที่ต้องรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ปง. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุอันควรสงสัย

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยซึ่งคือวันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (ผู้บริหารระดับสูง หมายถึง ผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนผู้มีหน้าที่รายงาน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๐ วรรคสอง^๓ รวมตลอดถึงบุคคลผู้ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงลายมือชื่อแทนผู้มีหน้าที่รายงานด้วย)

ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำและทำความเข้าใจเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว

การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ตามมาตรา ๑๓ (๓) แบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๑) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานพบเหตุอันควรสงสัยเอง เมื่อมีการทำธุรกรรมกับผู้มีหน้าที่รายงานและพบว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้ผู้มีหน้าที่รายงานรายงานการทำธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ป.ง.

ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เหตุอันควรสงสัย

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ป.ง.

๒) การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเมื่อผู้มีหน้าที่รายงานได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน ซึ่งแบ่งเป็น ๒ กรณี ดังนี้

๒.๑) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจาก สำนักงาน ป.ง. สำนักงานตำรวจ หรือสถานีตำรวจ ผู้มีหน้าที่รายงานสามารถใช้ดุลพินิจในการพิจารณา โดยอาจตรวจสอบการทำธุรกรรมของลูกค้ำรายที่มีคำสั่งให้ยึดหรืออายัดทรัพย์สินนั้นย้อนหลังนับตั้งแต่วันที่ได้รับคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินดังกล่าวโดยใช้กระบวนการตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำ ทั้งนี้ เพื่อทราบถึงเหตุอันควรสงสัยในการทำธุรกรรมของลูกค้ำรวมตลอดถึงผู้รับประโยชน์ที่แท้จริงของลูกค้ำหรือผู้เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับลูกค้ำที่เกิดขึ้นก่อนได้รับคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากสำนักงาน ป.ง. หากพบว่าการทำธุรกรรมใดก่อนนั้นหรือธุรกรรมที่เกี่ยวข้องมีเหตุอันควรสงสัย ให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ป.ง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เหตุอันควรสงสัย**

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ซึ่งก็คือวันที่ผู้บริหารระดับสูงได้ตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยไปยังสำนักงาน ป.ง.

๒.๒) กรณีได้รับแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐอื่นที่มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับความผิดมูลฐาน เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงาน ป.ป.ท. สำนักงาน ป.ป.ส ให้ผู้มีหน้าที่รายงานพิจารณารายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยโดยการส่งแบบรายงานไปยังสำนักงาน ป.ง. **ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่เหตุอันควรสงสัย**

^๓ ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา ๗๐ วรรคสอง “ความประสงค์ของนิติบุคคลย่อมแสดงออกโดยผู้แทนของนิติบุคคล”

“วันที่มีเหตุอันควรสงสัย” หมายถึง วันที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย สำหรับกรณีนี้ วันที่ผู้มีหน้าที่รายงานทราบ หมายถึง วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ

ดังนั้น การเริ่มนับระยะเวลา ๗ วัน ให้เริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้บริหารระดับสูงหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจได้รับหนังสือแจ้งคำสั่งยึดหรืออายัดทรัพย์สินจากหน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ การตรวจสอบ วินิจฉัยและอนุมัติควรต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จโดยไม่ชักช้า อย่างไรก็ตาม ผู้มีหน้าที่รายงานต้องกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการพิจารณาตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับลูกค้ำและทำความเข้าใจเสนอผู้บริหารระดับสูงเพื่อพิจารณาอนุมัติการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว (ทั้งนี้ไม่ควรเกิน ๗ วัน)

หมายเหตุ :

๑. ผู้บริหารที่มีอำนาจ ในที่นี้ ให้รวมถึง (๑) บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับมอบหมายจากคณะผู้บริหารขององค์กร ในการทำหน้าที่ตรวจสอบ วินิจฉัยและลงนามอนุมัติ การรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย (๒) ทั้งนี้รวมถึงบุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับมอบหมายจาก บุคคลหรือคณะบุคคลใน (๑) ด้วย

๒. ในกรณีที่ปรากฏในภายหลังว่ามีเหตุอันควรสงสัยสำหรับธุรกรรมใดที่ได้กระทำไปแล้ว โดยมีได้มีการรายงานเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยให้ผู้ประกอบอาชีพสามารถรายงานมาให้สำนักงาน ป.ง. ทราบโดยไม่ชักช้า ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. การรายงานย้อนหลังสามารถกระทำได้เฉพาะการรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยเท่านั้น

ข้อ ๔. ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน

หลักเกณฑ์สำหรับธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรายงาน เป็นไปตามข้อบัญญัติในกฎกระทรวง (ฉบับที่ ๕) และ (ฉบับที่ ๑๓) ออกตามความพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

ข้อ ก. ธุรกรรมที่กระทำโดยบุคคลหรือองค์กรที่ได้รับยกเว้น กล่าวคือ ธุรกรรมที่ลูกค้ำได้แก่บุคคลหรือองค์กรต่อไปนี้ เป็นธุรกรรมที่ได้รับยกเว้น ไม่ต้องรายงาน

ก-๑ พระมหากษัตริย์ พระบรมราชินีนาถ พระรัชทายาท หรือพระบรมวงศ์ตั้งแต่ชั้นพระองค์เจ้าขึ้นไปจนถึงชั้นเจ้าฟ้า

ก-๒ รัฐบาล ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค ราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ

ก-๓ มูลนิธิ ดังต่อไปนี้

- มูลนิธิชัยพัฒนา
- มูลนิธิส่งเสริมศิลปาชีพในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ
- มูลนิธิสายใจไทย

ข้อ ข. ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สิน ประเภทอสังหาริมทรัพย์ ที่เป็นการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม ธุรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการได้มาโดยการครอบครองตามมาตรา ๑๓๘๒ (การครอบครองปรปักษ์) หรือมาตรา ๑๔๐๑ (ภาระจำยอม) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ข้อ ค. ธุรกรรมเกี่ยวกับทรัพย์สินประเภท สังกหามทรัพย์อื่น ที่ไม่ใช่ เรือกำปั่น เรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟ หรือรถยนต์ที่มีระวางตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป แพ ยานพาหนะ เครื่องมือหรือเครื่องจักรกล และธุรกรรมที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัล

ข้อ ง. ธุรกรรมที่เกี่ยวกับการดำเนินการดังต่อไปนี้

- (ง-๑) การบริการรับชำระเงินแทนเฉพาะที่มีมูลค่าน้อยกว่าเจ็ดแสนบาท
- (ง-๒) การบริการเครือข่ายบัตรเครดิต
- (ง-๓) การบริการเครือข่ายอีดีซี
- (ง-๔) การบริการสวิตซ์ชิงในการชำระเงิน
- (ง-๕) การบริการหักบัญชี
- (ง-๖) การบริการชำระดุล
- (ง-๗) การบริการหักบัญชีเช็ค ดราฟต์ ตัวแลกเงิน ตัวสัญญาใช้เงิน และตราสารทางการเงิน

หมายเหตุ: ๑. ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นตามข้อ ก. ได้รับยกเว้นทุกธุรกรรม

๒. ธุรกรรมที่ได้รับยกเว้นตามข้อ ข- ง ได้รับยกเว้นเฉพาะธุรกรรมที่ใช้เงินสด และธุรกรรมที่เกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยไม่รวมถึงธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

ข้อ ๕. การเก็บรักษารายงานธุรกรรม

ผู้มีหน้าที่รายงานธุรกรรมต้องเก็บรักษา สำเนารายงานธุรกรรม (กรณีรายงานด้วยวิธีการส่งทางไปรษณีย์ หรืออื่น ๆ สำนักงาน) ที่ได้รายงานต่อสำนักงาน หรือเก็บรายงานธุรกรรมในรูปแบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (กรณีรายงานโดยส่งเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์) ไว้เป็นระยะเวลาอย่างน้อย ๕ ปีนับแต่วันที่ลูกค้าทำธุรกรรม

ภาคผนวก

(๑) พฤติกรรมที่ควรพิจารณาตรวจสอบธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

เพื่อประโยชน์ในการส่งรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย ผู้ประกอบอาชีพอาจใช้การสังเกตพฤติกรรมต่อไปนี้เป็นเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ละเอียดรอบคอบ ว่าเป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยและควรรายงานต่อสำนักงานหรือไม่ เช่น

(๑) ลูกค้าถือเงินสดจำนวนมากมาซื้ออัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำซึ่งโดยทั่วไป ลูกค้าน้อยรายที่จะซื้อสินค้าด้วยเงินสดจำนวนนั้น

(๒) ลูกค้านำอัญมณี เพชรพลอย ทองคำ หรือเครื่องประดับด้วยอัญมณี เพชรพลอย หรือทองคำมาขายให้กับผู้ประกอบอาชีพ โดยพิจารณาได้ว่า ลูกค้าน่าจะหาสินค้าดังกล่าวมาได้ด้วยวิธีการที่ถูกกฎหมาย อาจดูจากพฤติกรรมของลูกค้า หรือดูที่สินค้าที่ลูกค้าได้มา

(๓) ลูกค้าหลีกเลี่ยงการตอบคำถามเกี่ยวกับที่มาของเงินจำนวนมาก (เมื่อผู้ประกอบการสนทนาด้วยหรือสอบถาม) หรือตอบคำถามที่พิจารณาได้ว่า ลูกค้าได้เงินมาจากการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ หลีกเลี่ยงการตอบคำถามถึงที่มาของสินค้า ที่นำมาขายให้กับผู้ประกอบอาชีพ

(๔) ลูกค้ามีการทำธุรกรรมที่ไม่สอดคล้องกับฐานะทางการเงิน (ในกรณีที่ผู้ประกอบการทราบถึงฐานะทางการเงินของลูกค้า)

(๕) กรณีพบว่า ลูกค้าหรือผู้ประสงค์จะทำธุรกรรม กับผู้ประกอบอาชีพ มีความเกี่ยวข้องกับ การก่อการร้าย หรือการกระทำความผิดที่หน่วยงานของรัฐแจ้งรายชื่อไว้ หรืออยู่ในระหว่างกระบวนการยึด หรืออายัดทรัพย์สิน หรือขอให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การฟอกเงิน ซึ่งในกรณีนี้ผู้ประกอบอาชีพ ต้องรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัยต่อสำนักงานอย่างเร่งด่วน

(๒) แนวทางในการระบุข้อเท็จจริงในแบบรายงานธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย

(๑) กรณีที่มีการตรวจพบธุรกรรมครั้งใดครั้งหนึ่ง ที่เชื่อได้ว่า มีเหตุอันควรสงสัย ก็ให้ผู้ประกอบอาชีพ ดำเนินการตรวจสอบเบื้องต้นตามขั้นตอน และรายงานธุรกรรมนั้นๆ เป็น ธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย และระบุถึงเหตุหรือข้อมูลที่ทำให้ใช้ดุลยพินิจรายงาน

(๒) กรณีที่มีการตรวจสอบพฤติกรรมหลายครั้ง จนทำให้ผู้ประกอบอาชีพใช้ดุลยพินิจว่า ลูกค้าที่ทำธุรกรรมนั้น มีพฤติกรรมที่เข้าข่าย มีเหตุอันควรสงสัย (มีเหตุผลว่า การทำธุรกรรมที่มีลักษณะ ผิดปกติหลายครั้ง นำมาซึ่งความผิดปกติและมีเหตุอันควรสงสัย) ผู้ประกอบอาชีพควรพิจารณารายงานธุรกรรม ครั้งสุดท้ายในบรรดาธุรกรรมหลายครั้งของลูกค้านั้นๆ พร้อมกับอ้างอิงธุรกรรมครั้งก่อนๆ ที่มีลักษณะเดียวกัน ในช่วงที่ให้ระบุถึงเหตุผล อันเป็นเหตุให้ผู้ประกอบอาชีพใช้ดุลยพินิจว่า เป็นธุรกรรมที่มีเหตุอันควรสงสัย